

Utvalg: Hovedutvalg for miljø, plan og samfunnsutvikling
Møtested: Rådhuset - Formannskapssalen
Dato: 20.05.2019
Tidspunkt: 09:00

Forfall meldes **senest 1 virkedag** før møte til Karasjok kommune på tlf 784 68 000 eller på e-post postmottak@karasjok.kommune.no.

Vararepresentantene møter etter nærmere innkalling.

Sakene er lagt til offentlig gjennomsyn på **kommunens hjemmeside** www.karasjok.kommune.no

Káraşjohka Karasjok, den 10.05.2019

Hans Fridtjof Nystad
Leder

Ann Hilde Turi

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen håndskrevet signatur

Saksliste

Utvalgs- saksnr.	Tittel	Lukket
	Politisk sak	
PS 19/40	Gohččuma dohkkeheapmi/Godkjenning av innkalling	
PS 19/41	Áššelistta dohkkeheapmi/Godkjenning av saksliste	
PS 19/42	Mannan čoahkkima protokolla dohkkeheapmi/Godkjenning av møteprotokoll fra forrige møte Delegert sak	
DS 19/18	Søknad om tillatelse til tiltak 21/100	
DS 19/19	Søknad om tillatelse til bruksendring gnr 21/282 —Karasjok kommune	
DS 19/20	Søknad om tillatelse til bruksendring etter plan- og bygningsloven - gnr 9 bnr 1 fnr 307 Karasjok kommune	
DS 19/21	Uttalelse - søknad om opsjon - gnr 9 bnr 1 fnr 92	
DS 19/22	Søknad om tillatelse til tiltak_Laigeviesut gnr 9/131 - Påminnelse	
	Politisk sak	
PS 19/43	Orohat 17: Váidda čuoggáláiggu juolludeamis goađi váráš Luossajávrris Jan Næssii ja Kåre Theodorsenii Reinbeitedistrikt 17: Klage på innvilgelse av punktfeste til gamme ved Luossajavri til Jan Næss og Kåre Theodorsen	
PS 19/44	Katrine Bjørnes og Jan Morten S Utsi: Sierralpohpeohcan areálplánas stobu ja garaša oppalaš areálii Søknad om dispensasjon fra arealplanen	
PS 19/45	Plánaprográmma evttohus: Dálkkádat- ja energiija gielddaoasseplána 2021 rájis 2025 rádjai Forslag til planprogram: Kommunedelplan for klima og energi 2021 til 2025	

Politisk sak

PS 19/40 Gohččuma dohkkeheapmi/Godkjenning av innkalling

PS 19/41 Aššelistta dohkkeheapmi/Godkjenning av saksliste

PS 19/42 Mannan čoaikkima protokolla dohkkeheapmi/Godkjenning av møteprotokoll fra forrige møte

Delegert sak

DS 19/18 Søknad om tillatelse til tiltak 21/100

DS 19/19 Søknad om tillatelse til bruksendring gnr 21/282 —Karasjok kommune

DS 19/20 Søknad om tillatelse til bruksendring etter plan- og bygningsloven - gnr 9 bnr 1 fnr 307 Karasjok kommune

DS 19/21 Uttalelse - søknad om opsjon - gnr 9 bnr 1 fnr 92

DS 19/22 Søknad om tillatelse til tiltak_Laigeviesut gnr 9/131 - Påminnelse

Politisk sak

PS 19/43 Orohat 17: Váidda čuoggáláiggu juolludeamis goadi váráš Luossajávrris Jan Næssii ja Kåre Theodorsenii Reinbeitedistrikt 17: Klage på innvilgelse av punktfeste til gamme ved Luossajavri til Jan

Næss og Kåre Theodorsen

Saksframlegg

Saknummer	Utvalg	Møtedato
19/43	Hovedutvalg for miljø, plan og samfunnsutvikling	20.05.2019

**Orohat 17: Váidda čuoggáláiggu juolludeamis goadi várás
Luossajávrris Jan Næssii ja Kåre Theodorsenii****Reinbeitedistrikt 17: Klage på innvilgelse av punktfeste til gamme
ved Luossajávri til Jan Næss og Kåre Theodorsen****Vedlegg til saken:****Råddealbmá áššeguoddu/Rådmannens innstilling**

Orohatstivrra váidda Orohat 17 ovddas, vuostaváldon 27.04.2019 ii váldojuvvo vuhtii. 08.04.2019 mearrádus doalahuvvo. Ášši sáddejuvvo Tromssa ja Finnmarkku fylkkamánnii loahpalaš dárkkisteapmái ja mearrideapmái.

Klagen fra distriktsstyret for Reinbeitedistrikt 17 mottatt 27.04.2019 tas ikke til følge. Vedtaket av 08.04.2019 opprettholdes. Saken sendes til Fylkesmannen i Troms og Finnmark for endelig kontroll og avgjørelse.

Saksutredning

I søknad datert 01.11.2018 fra Finnmarkseiendommen (FeFo) på vegne av Jan Næss, Lakselv og Kåre Theodorsen, Karasjok er det søkt om fradeling til uendret bruk for utmarksbygg ved Luossajávri, oppført i 1973 av Webjørn Norås og Hermod Larsen. Søkerne har overtatt bygget.

Gamma er på 15 m², er i bindingsverk som er torvlagt. Den er i nyttbar stand og står åpen for allmenn bruk. Bygget har vært i bruk siden 1973 med jakt og friluftsliv både sommer og vinter.

I følge FeFo's retningslinjer for kontraktsløse byggverk i utmark punkt 5 skal ikke saker hvor bygg er oppført før 1986 sendes på høring etter finnmarkslovens § 18. FeFo har vurdert det dithen at vilkårene for anvendelse av prinsippet om fradeling til uendret bruk er til stede. FeFo ber kommunen som plan- og bygningsmyndighet behandle søknaden etter prinsippet.

Dersom kommunen fatter positivt vedtak vil FeFo rekvirere oppmåling av punktfeste og tilby eierne festekontrakt for utmarksbygg. I denne festekontrakten er det satt som vilkår om at bygget skal stå åpent til allmenn bruk, bygget kan ikke utvides og punktfestets størrelse tilsvarer kun det areal bygget faktisk fysisk beslaglegger.

Kartutsnitt med gammen 8 km nordøst for Iddjåvri/Nattvann i sørøstenden av Luossajávri:

Bygget ligger ca. 160 m fra vannet basert på oppgitt koordinat. Flytteleie og lovlig snøscooter går vest for Luossajávri.

Gamma:

Vurdering

Omsøkt område for fradeling til uendret bruk for utmarksbygg med punktfeste, er i Karasjok kommunes arealplan vedtatt av kommunestyret 13.10.2005, avsatt til landbruk- natur-, friluft- og reindriftsområde. Fradeling til uendret bruk vil være i samsvar med arealplanen. Rådmannen mener denne saken er av prinsipiell betydning og overlater til hovedutvalg for miljø, plan og samfunnsutvikling å avgjøre søknaden.

Karasjok kommune har hatt søknaden på høring til de statlige fagmyndighetene som arealplanen skal i vareta.

Fylkesmannen i Troms og Finnmark uttaler at de har ingen merknader.

Sametinget uttaler også at de har ingen merknader, men minner om følgende:

Vi minner om at alle samiske kulturminner fra år 1917 eller eldre er automatisk fredet, slik det følger av kml. § 4 annet ledd. Samiske kulturminner kan for eksempel være bygninger, hustufter, gammetufter, teltboplasser (synlig som et steinsatt ildsted), ulike typer anlegg brukt ved jakt, fangst, fiske, reindrift eller husdyrhold, graver, offerplasser eller steder det knytter seg sagn til. Denne oppregningen er heller på ingen måte uttømmende. Mange av disse er fortsatt ikke funnet og registrert av kulturminnevernet. Det er ikke tillatt å skade eller skjemme fredet kulturminne, eller sikringssonen på 5 meter rundt kulturminnet, jf. kml. §§ 3 og 6.

Naturmangfoldloven:

Søk i Direktoratet for naturforvaltnings naturbase, artskart og miljøregistreringer i skog viser at bygget ikke kommer i konflikt med naturmangfoldloven da det ikke finnes registrerte verneobjekter eller planer om vern for området. Søk i ovennevnte baser gjør at kravet til kunnskapsgrunnlaget er oppfylt, jf. naturmangfoldlovens § 8.

Konklusjon:

Rådmannen slutter seg til Finnmarkseiendommens vurdering med vilkår og mener at søknaden oppfyller vilkårene om fradeling til uendret bruk siden bygget ble oppført i 1973. Med hjemmel i plan- og bygningslovens § 20-1 m) bør det innvilges punktfeste til gamma etter prinsippet om fradeling til uendret bruk.

Hovedutvalget for miljø, plan og samfunnsutviklings vedtak av 08.04.2019:

Ráđdealbmá áššeguoddu/Rådmannens innstilling

Plána- ja huksenlága láhkaásahusa § 20-1 m vuodul juolludat ohcamii, sáddejuvvon Finnmarkkuopmodahkii beaivvis 01.11.2018 Jan Næssa, Leavdnja ja Kåre Theodorsena, Kárašjohka ovddas, čuoggálaiggu dánr 4 doanr 1 meahccevistái Luossajávrris rievdatkeahtes geavaheami juohkinprinsihpa vuodul.

Eavttut:

Visti galgá leat rabas almmolaš geavaheami várás. Visti ii oaččo stuoridit ja čuoggálaiggu viidodat fástida dušše dan areála maid vistit fysalaččat gokčá.

Med hjemmel i plan- og bygningslovens § 20-1 m) innvilges søknaden innsendt av Finnmarkseiendommen datert 01.11.2018 på vegne av Jan Næss, Lakselv og Kåre Theodorsen, Karasjok, til punktfeste under gnr 4 bnr 1 til utmarksbygg ved Luossajávri etter prinsippet om fradeling til uendret bruk.

Vilkår:

Bygget skal stå åpent til allmenn bruk, bygget kan ikke utvides og punktfestets størrelse tilsvarer kun det areal bygget faktisk fysisk beslaglegger.

Distriktsstyret for Reinbeitedistrikt 17 behandlet saken på møte den 24.4.2019 og samme dag sendte vi mail til kommunen om distriktets vedtak;

Styrevedtak, enstemmig;

Distriktsstyret er helt imot og legalisere ulovlige utbygde gammer fra langt tilbake i tida.

Med å gi et punktfeste vil det skape mer og mer større trafikk av ulike reisende i området, og på sikt vil det sannsynligvis vil komme flere og flere lignende tiltak ut i reinbeiteområdene.

Området er lovlig reinbeite om våren og høsten, og ved mer vanskelige klimatiske forhold vil område også være ett viktig vinterbeite. Reindriften har over tid mistet store beitearealer og det er nå marginal å miste mer av eksisterende beitearealer.

Denne uttalelsen fra Reinbeitedistrikt 17 mottok kommunen etter at saken var meldt inn til politisk behandling.

Klage fra Distriktsstyret for Reinbeitedistrikt 17 mottatt på mail 27.04.2019:

Distriktsledelsen klager på vedtaket som Hovedutvalget for miljø, plan og samfunnsutvikling i møte den 08.04.2019 innvilget søknaden på punktfeste under gnr 4 bnr 1 til utmarksbygg ved Luossajavri i Karasjok kommune.

Begrunnelse, er overnevnte styrevedtak i møte den 24.4.2019.

FeFo skriver i mail mottatt 29.04.2019 en avklaring:

Generelt vil vi også bemerke at det er forskjell mellom ulovlige byggverk og kontraktsløse byggverk. Ulovlige byggverk er satt opp i strid med lov. Kontraktsløse byggverk KAN være lovlige etter reglene som gjaldt på oppføringstidspunktet. Det er kommunen som plan- og bygningsmyndighet som avgjør om kontraktsløse byggverk er lovlige etter lovhjemmelen «læren om fradeling til uendret bruk.

Vurdering innkommen klage:

Klagen kom inn rettidig og tas til behandling.

Kontraktsløse bygg i utmark

Karasjok kommune behandlet i den 19.01.2012 i Hovedutvalg for plan og utvikling retningslinjer for FeFo's behandling av kontraktsløse bygg i utmark. Det ble da vedtatt:

"Karasjok kommune er enig med Fefos forslag til de tre ulike behandlingsregimer for byggene avhengig av når de er satt opp og hvilket lovverk som da var gjeldende. Bygg oppsatt før 1986 legaliseres. Bygg oppsatt mellom 1986-2000 foreslås legalisert under forutsetning av et positivt utfall av saksbehandlingen og bygg oppsatt etter år 2000 sanksjoneres, det vil si krav om retting eller fjerning eventuelt anmeldelse.

*Karasjok kommune er enig med Fefos forslag til saksbehandling for bygg i kategori 1
Karasjok kommune er enig med Fefos forslag til saksbehandling for bygg i kategori 2.
Karasjok kommune er enig med Fefos forslag til saksbehandling for bygg i kategori 3.*

*Skulle sakene komme inn omtrent samtidig, bør liknende saker kunne behandles samlet.
Karasjok kommune er enig med Fefos forslag sanksjonering og er enig i alternativ 1.
Karasjok kommune er enig med Fefos forslag om klausuler i eventuell festekontrakt/ leieavtale
og støtter alternativ 1.*

Gammer i utmark må holdes åpen til bruk for allmennheten og tillates ikke låst”.

FRADELING TIL UENDRET BRUK:

Det omsøkte punktfestet omfattes ikke av reguleringsplan. I kommuneplanens arealdel for Karasjok kommune vedtatt av kommunestyret 13.10.2005 er området avsatt til LNF-formål.

Arealformålet LNF(R) skal brukes for å angi områder som i utgangspunktet ikke skal bebygges. I områder avsatt til LNF(R) vil dermed i utgangspunktet være at det kun er tillatt å oppføre bygninger og iverksette andre tiltak som er nødvendige for landbruk og reindrift.

Som utgangspunkt er avsetting av arealet rundt hytta til LNF-område i kommuneplanens arealdel til hinder for å gi tillatelse til punktbeste.

Fylkesmannen i Troms skriver at: «i forvaltningspraksis, herunder praksis fra Sivilombudsmannen, er det imidlertid lagt til grunn at opprettelse av grunneiendom til fritidsbolig, i seg selv, på areal som er avsatt til LNF-formål i kommuneplanen, ikke kan sees som en faktisk endring som kommer i strid med vedtatt arealplan dersom utnyttelse av det aktuelle arealet som ønskes fradelt allerede er etablert lovlig. Dette fordi tiltaket kun utgjør en formalisering av en eksisterende lovlig situasjon».

«Det avgjørende for om tillatelse til etablering av punktbeste kan gis etter læren om fradeling til uendret bruk, er om bruken av den omsøkte hytta har vært etablert og lovlig før området ble avsatt til LNF-formål i kommuneplanens arealdel».

I gjeldende arealplan for Karasjok kommune av 13.10.2005 er området lagt ut som LNF-område. Forrige og utgått **arealplan for Karasjok kommune ble vedtatt 09.11.1990 med omsøkte område lagt ut til LNF-formål**. I tiden før 1990 hadde ikke Karasjok kommune noen vedtatt plan med LNF-områder.

Etter grunnlovens § 97 skal ingen lov gis tilbakevirkende kraft, da kan ikke planene fra 1990 eller 2005 gjøre gamma oppført i 1973 ulovlig.

VURDERING AV KLAGEN:

Distriktsstyret for Reinbeitedistrikt 17 klager på vedtaket om innvilgelse av punktbeste med begrunnelse om at Distriktsstyret er helt imot og legalisere ulovlige utbygde gammer fra langt tilbake i tida.

Læren om fradeling av uendret bruk gir hjemmel for at gammer bygd langt tilbake i tid, kan legaliseres. Den beskjedne sesongbruken av gamma anses å ha liten innvirkning på bruken av området som reinbeite.

Karasjok kommune tiltrådte i Hovedutvalgets vedtak av 19.01.2012 Finnmarkseiendommens retningslinjer om at bygg oppført før 1986 legaliseres.

Av begrunnelsen nevnt ovenfor er ikke gamma oppført i 1973 ulovlig. Fradeling av punktfeste med vilkår til gamma kan da innvilges etter plan- og bygningslovens § 20-1 m), jf. det påklagde vedtaket av 08.04.2019.

Konklusjon:

Klagen fra distriktsstyret for Reinbeitedistrikt 17 mottatt 27.04.2019 tas ikke til følge. Vedtaket av 08.04.2019 opprettholdes. Saken sendes til Fylkesmannen i Troms og Finnmark for endelig kontroll og avgjørelse.

Saksframlegg

Saknummer	Utvalg	Møtedato
19/44	Hovedutvalg for miljø, plan og samfunnsutvikling	20.05.2019

Katrine Bjørnes ja Jan Morten S Utsi: Sierralohpeohcan areáplánas stobu ja garáša oppalaš areálii.

Katrine Bjørnes og Jan Morten S Utsi: Søknad om dispensasjon fra arealplanen for samlet areal på bolig og garasje

Vedlegg til saken:

Ráddealbmá áššeguoddu/Rådmannens innstilling

Plána- ja huksenlága § 19-2 vuodul juolluduvvo Katrine Bjørnesii og Jan Morten S. Utsii bistevas sierralohpii spiehkastit Kárášjoga areáplána njuolggadusas čuokkis § 3.2.1 d) biedggus stohpohuksen LNF-guovllus. Eatnamii dánr 10 doanr 89 juollu hukset 177 m² sturrosaš stobu, ja lassin maiddá garáša ja buvttadanvistti 200 m² sturrodaga rádjai.

Med hjemmel i plan- og bygningslovens § 19-2 innvilges varig dispensasjon fra arealplanens regel om spredt boligbebyggelse i LNF-område, punkt 3.2.1 c). Eiendommen gnr 10 bnr 89 tillates bebygd med bolig på 177 m², og i tillegg garasje og produksjonsbygg på inntil 200 m².

Saksutredning

I søknad med nabovarsel datert 01.04.2019 søker Katrine Bjørnes og Jan Morten S. Utsi om dispensasjon for å avvike arealplanens regel om spredt bolig-bebyggelse i LNF-område, punkt 3.2.1 c) «*Det tillates ikke bygninger med større grunnflate enn 150 m²*». Søkerne eier gnr 10 bnr 89 på 4909 m² på Våjamohkenjárga,

Søknaden begrunnes med:

Vi planlegger å bygge enebolig med grunnflate BTA 177,6 m² + overbygd terrasse på 14,6m², og i tillegg en garasje- og produksjonsbygg og andre bygg på inntil 200m², på vår eiendom gnr. 10 bnr. 89 i Vajamohkenjarga i Karasjok.

Utifra dette søker vi dispensasjon fra bestemmelser og retningslinjer i kommuneplanens arealdel 2005-2015 pkt. 3.2.1. e).

Vurdering

Søknaden strider imot arealplanens bestemmelse pkt. 3.2.1 d). Bestemmelsen ble sammen med arealplanen vedtatt av kommunestyret 13.10.2005 og er en negativ begrensning for eiendommer i LNF-områder. I årenes løp har mange grunneiere søkt om avvik fra bestemmelsen og samtlige har fått innvilget dispensasjon til å bygge større enn forutsatt i arealplanen.

Vurdering etter plan- og bygningslovens § 19-2 Dispensasjon:

Adgangen til å gi dispensasjon er svært begrenset, og pbl. § 19-2, annet ledd inneholder to vilkår som begge må være oppfylt før dispensasjon kan innvilges:

1. Hensynene bak bestemmelsen det dispenseres fra, eller hensynene i lovens formåls-bestemmelse, må ikke bli vesentlig tilsidesatt.

2. Fordelene ved å gi dispensasjon må være klart større enn ulempene etter en samlet vurdering. Ved dispensasjon fra loven og forskrifter til loven skal det legges særlig vekt på dispensasjonens konsekvenser for helse, miljø, sikkerhet og tilgjengelighet. Ved vurderingen av om det skal gis dispensasjon fra planer skal statlige og regionale rammer og mål tillegges særlig vekt. Kommunen bør heller ikke dispensere fra planer, lovens bestemmelser om planer og forbudet i § 1-8 når en direkte berørt statlig eller regional myndighet har uttalt seg negativt om dispensasjonssøknaden.

Etter administrasjonens syn blir vilkår 1; hensynene bak bestemmelsene det dispenseres fra, eller lovens formålsbestemmelse, ikke vesentlig tilsidesatt av at søker innvilges dispensasjon fra bestemmelsen om maks areal på samlet bebyggelse, siden området i arealplanen er avsatt til spredt boligbebyggelse i LNF-områder. Utnyttelsesgraden for tomte på 4909 m² vil bli på 7 % med samlet areal på 377 m² for bolig, garasje og produksjonsbygg.

De statlige fagmyndigheters fagområder blir ikke berørt av at samlet areal for byggene overstiger vedtatt maks areal. Tiltaket gir ikke ytterligere konsekvenser for HMS og sikkerhet. Det vurderes etter vilkår 2 at fordelene ved å gi dispensasjon er klart større enn ulempene etter en samlet vurdering. For Karasjok kommune er det en fordel at unge etablerer seg med bolig i bygda.

Konklusjon:

Rådmannen anbefaler at dispensasjon innvilges som omsøkt.

Saksframlegg

Saknummer	Utvalg	Møtedato
19/45	Hovedutvalg for miljø, plan og samfunnsutvikling	20.05.2019

**Plánaprográmma evttohus: Dálkkádat- ja energiija
gielddaoasseplána 2021 rájis 2025 rádjai****Forslag til planprogram: Kommunedelplan for klima og energi 2021
til 2025****Vedlegg til saken:**

- 1 Forslag til planprogram Kommunedelplan for klima og energi 2021-2025

Ráððealbmá áššeguoddu/Rådmannens innstilling

Plána- ja huksenplána § 11-12 vuodul dieđihat dálkkádat- ja energiija gielddaoasseplána álggaheami Kárášjoga gielddas.

I henhold til plan- og byggingsloven § 11-12 varsles oppstart av arbeid med kommunedelplan for klima- og energi, i Karasjok kommune.

Saksutredning

Kommuneplanens samfunnsdel, som ble vedtatt av kommunestyret 18.06.09, sa allerede i 2009 at klima og energiplan skal utarbeides:

5.3.1.1.6 Klima- og energiplan

Retningslinjer

- Utarbeide klima- og energiplan. Hensikten med klima- og energiplan er å synliggjøre noen av de utfordringene Karasjok står overfor i forbindelse med den globale klimautfordringen. Gjennom en forpliktende klima- og energiplan blir det kommunale energiarbeidet løftet opp på strategisk nivå, og vil være en del av beslutningsgrunnlaget for valg av energiløsninger.
Planen bør gis retningslinjer for den øvrige kommunale planleggingen, samtidig vil den være viktig for å motivere og bevisstgjøre den enkelte innbygger til å tilpasse sin atferd til de utfordringene en står overfor.
Retningslinjene til SFT legges til grunn for arbeidet.
Planene blir en kommunedelplan iht. ny plan og bygningslov.

Karasjok kommune startet arbeidet med klima- og energiplan våren 2010. Av ulike årsaker ble planen ikke gjennomført. I kommunens planstrategi per 02.01.2016 ble det vedtatt oppstart av ny klima- og energiplan i 2017 og ferdigstillelse i 2018. Etter dette har det blitt utarbeidet ny statistikk for klimautslipp, klimatilpasning har blitt mer aktuelt og det er kommet nye nasjonale mål innenfor klima og energi. Arbeidet med den nye klima- og energiplanen for Karasjok kommune starter i 2019.

Ifølge plan- og bygningsloven § 11-1 skal alle kommuner ha en kommuneplan, som skal bestå av en arealdel og en samfunnsdel med handlingsdel. Kommuneplanen kan videre utdypes gjennom kommunedelplaner. Det skilles mellom to typer kommunedelplaner:

- Kommunedelplaner for temaer (kommunesamfunnet) og virksomhetsområder (kommuneorganisasjonen).
- Kommunedelplaner for deler av kommunens område (arealbruk i avgrensede geografiske områder innunder arealdelen).

En kommunedelplan for klima og energi faller inn under den første kategorien, kommunedelplaner for temaer og virksomhetsområder. Etter plan- og bygningsloven § 11-2 skal en kommunedelplan under denne varianten ha en handlingsdel med oversikt over hvordan kommunedelplanen skal følges opp de fire påfølgende årene (eller mer). Handlingsplanen skal revideres årlig.

Når det utarbeides (eller revideres) en kommunedelplan for temaer og virksomhetsområder skal de føringer og prosesser som gis i plan- og bygningsloven § 11-12 til 11-15 følges. Dette betyr blant annet at det er krav om utarbeiding av planprogram.

Hovedformålet med planprogrammet og det videre arbeidet er å utarbeide en ny kommunedelplan for klima og energi i Karasjok kommune for perioden 2021 til 2025.

Planen skal vise dagens energibruk og utslippsstatus i kommunen, samt mål og strategier for å øke produksjonen av fornybar energi, optimalisering av energibruken og redusere klimagassutslippene.

Vurdering

Et viktig formål med arbeidet er å styrke klima- og energiplanen som et strategisk styringsdokument for Karasjok kommune. De langsiktige strategiene skal tydeliggjøres og målene skal forankres i alle kommunens virksomheter.

Planen blir et viktig verktøy for videre klima- og miljøarbeid i kommunen. Ved hjelp av planarbeidet skal tiltak kunne iverksettes som fører til reduksjon i utslipp av klimagasser, redusert energiforbruk og en større andel fornybar energi. Planen skal belyse de muligheter kommunen har i rollen som myndighetsutøver og samfunnsutvikler, samt rollene som tjenesteyter, innkjøper og eiendomsforvalter, kan gi for klima- og energimål.

Káraşjoga gielda
Karasjok kommune

Varsel om oppstart av planarbeid

Planprogram: Kommunedelplan for klima og energi 2021 til 2025

Lagt ut til høring i tråd med vedtak i Hovedutvalgsmøte 20.05.2019.

Høringsfrist september 2019.

Hovedutvalget for miljø, plan og samfunnsutvikling SAK DATO.

Innhold

KLIMA- OG ENERGIPLANLEGGING	2
FORSLAG TIL PLANPROGRAM.....	2
FORMÅL MED PLANARBEIDET	2
STATUS OG UTFORDRINGER.....	3
Internasjonale klimautfordringer og føringer.....	3
Nasjonale mål og føringer	4
Status og mål for klimaarbeidet i Karasjok kommune.....	5
ORGANISERING OG PLANPROSESS.....	8
Medvirkning og organisering.....	9
Framdrift og gyldighet	10
UTTALELSER OG MERKNADER	11

Kommunedelplan for klima og energi i Karasjok kommune

Varsel om oppstart av planarbeid

KLIMA- OG ENERGIPLANLEGGING

Ifølge plan- og bygningsloven § 11-1 skal alle kommuner ha en kommuneplan, som skal bestå av en arealdel og en samfunnsdel med handlingsdel. Kommuneplanen kan videre utdypes gjennom kommunedelplaner. Det skilles mellom to typer kommunedelplaner:

- Kommunedelplaner for temaer (kommunesamfunnet) og virksomhetsområder (kommuneorganisasjonen).
- Kommunedelplaner for deler av kommunens område (arealbruk i avgrensede geografiske områder innunder arealdelen).

En kommunedelplan for klima og energi faller inn under den første kategorien, kommunedelplaner for temaer og virksomhetsområder. Etter plan- og bygningsloven § 11-2 skal en kommunedelplan under denne varianten ha en handlingsdel med oversikt over hvordan kommunedelplanen skal følges opp de fire påfølgende årene (eller mer). Handlingsplanen skal revideres årlig.

Når det utarbeides (eller revideres) en kommunedelplan for temaer og virksomhetsområder skal de føringer og prosesser som gis i plan- og bygningsloven § 11-12 til 11-15 følges. Dette betyr blant annet at det er krav om utarbeiding av planprogram.

FORSLAG TIL PLANPROGRAM

I samsvar med plan- og bygningsloven § 11-12 varsles oppstart av arbeid med kommunedelplan knyttet til klima- og energispørsmål. Samtidig sendes forslag til planprogram til høring og det legges ut til offentlig ettersyn i samsvar med plan- og bygningsloven § 4-1, 5-2 og 11-13.

Merknader og spørsmål til planprogrammet sendes Karasjok kommune, postboks 84, 9730 Karasjok eller postmottak@karasjok.kommune.no. Frist for innsending av innspill er 20. september, 2019. Etter høring vil kommunestyret vedta endelig planprogram.

FORMÅL MED PLANARBEIDET

Hovedformålet med planprogrammet og det videre arbeidet er å utarbeide en ny kommunedelplan for klima og energi i Karasjok kommune for perioden 2021 til 2025.

Et viktig formål med arbeidet er å styrke klima- og energiplanen som et strategisk styringsdokument for Karasjok kommune. De langsiktige strategiene skal tydeliggjøres og målene skal forankres i alle kommunens virksomheter.

Planarbeidet skal føre til reduksjon i utslipp av klimagasser, redusert energiforbruk og en større andel fornybar energi. Planen skal vise dagens energibruk og utslippsstatus i kommunen, samt mål og strategier for å øke produksjonen av fornybar energi, optimalisering av energibruken og redusere klimagassutslippene. Planen skal belyse de muligheter kommunen har i rollen som myndighetsutøver og samfunnsutvikler, samt rollene som tjenesteyter, innkjøper og eiendomsforvalter, kan gi for klima- og energimål.

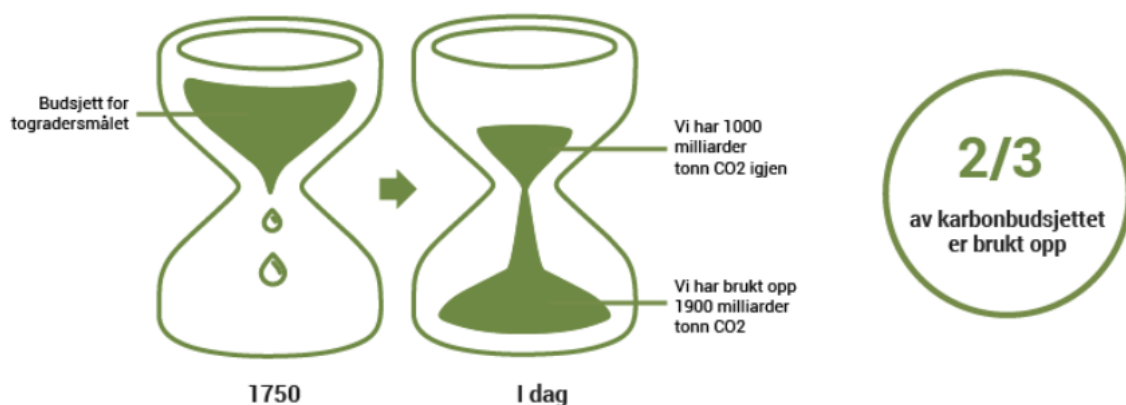
STATUS OG UTFORDRINGER

Internasjonale klimautfordringer og føringer

I de internasjonale klimaforhandlingene har verdens land blitt enige om å begrense temperaturstigningene på jorda mellom år 1850 og 2100 til under 2 grader («togradersmålet»). I Parisavtalen er dette målet skjerpet til 1,5 grader. Det er også en enighet om at verden skal bli «klimanøytral» i løpet av siste halvdel av dette århundret, som betyr at det ikke skal slippes ut mer CO₂ enn naturen klarer å ta opp eller kvitte seg med.

Ettersom verdens temperatur øker, øker også effekten av klimaendringene. De som rammes hardest er de fattige, ettersom de er dårligere rustet til å håndtere endringene. Dersom vi ikke lykkes med å kutte utslippene betydelig de nærmeste årene, er det stor risiko for at klimaendringene vil få alvorlige konsekvenser både for mennesker og naturen.

KARBONBUDSJETTET

Kilde: FNs klimapanel / Miljøstatus.no

Figur 1: Vi har allerede brukt opp to tredjedeler av karbonbudsjettet ifølge FNs klimapanel. Dersom vi fortsetter med dagens utslippsnivå, vil karbonbudsjettet være oppbrukt allerede i løpet av de neste 25-30 årene (regnet fra 2011).

I følge FNs klimapanel vil klimaendringene føre til:

- ✓ Mer ekstremvær (som tørke og oversvømmelser)
- ✓ Dårligere tilgang til mat og vann
- ✓ Helseproblemer
- ✓ Økonomisk ulikhet
- ✓ Konflikter og flyktninger
- ✓ Tap av naturmangfold (både på land og i havet)
- ✓ Skader på natur, infrastruktur og bygninger

Med bakgrunn i listen over har FNs klimapanel foreslått noen konkrete tiltak for å kutte klimagassutslippene:

- ✓ Energisektoren må bli bærekraftig
- ✓ Byene må bygges på en klimavennlig måte
- ✓ Menneskers forbruk og livsstil må være bærekraftig

Nasjonale mål og føringer

1990 er et år som ofte benyttes som referanseår i klimapolitikken. Det ble da i Norge sluppet ut totalt 51,7 millioner tonn CO₂-ekvivalenter. Norske klimagassutslipp økte med 3,3 % fra 1990 til 2016. Til sammenligning sank klimagassutslippene i EU med 22,1 % fra 1990 til 2015 (Kilde: SSB).

Nasjonalt er vår viktigste føring at Norge (i 2016) signerte og ratifiserte Parisavtalen¹, samt har forpliktelser under Kyotoprotokollen². Stortingsmelding 41 (2016-2017) «*Klimastrategi for 2030 – norsk omstilling i europeisk samarbeid*» sammenstiller Norges nye klimamål og mål fra tidligere klimaforlik:

- ✓ Norge skal fram til 2020 kutte i de globale utslippene tilsvarende 30 prosent av Norges utslipp i 1990 (følges opp under Kyotoprotokollen).
- ✓ Norge har tatt på seg en betinget forpliktelse om minst 40 prosent utslippsreduksjon i 2030 sammenlignet med 1990 (lovfestet i den nye klimaloven som trådte i kraft 01.01.2018).
- ✓ Norge skal være klimanøytral i 2030. (Klimanøytral i denne sammenheng betyr at vi betaler for utslippskutt i andre land tilsvarende våre resterende utslipp, f.eks. gjennom kvotekjøp.)
- ✓ Norge har lovfestet mål om å bli et lavutslippssamfunn i 2050 (lovfestet i klimaloven).
- ✓ Reduserte utslipp av klimagasser fra avskoging og skogdegradering i utviklingsland, i samsvar med bærekraftig utvikling.
- ✓ Politisk mål om at samfunnet skal forberedes på og tilpasses til klimaendringene.

Kommunedelplanen i Karasjok kommune for klima og energi vil utarbeides i tråd med Regjeringens dokument «*Nasjonale forventinger til regional og kommunal planlegging*», der klima- og energibruk står sentralt. Andre styrende dokumenter som planen kan knyttes opp mot er Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging; Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging; Nasjonal transportplan; Regional transportplan; og Fylkesplanen med relevant underliggende planer og eventuelt andre relevante føringer.

I 2016 ble det utarbeidet en klimaprofil som gir et kortfattet sammendrag av klimaet, forventede klimaendringer og klimautfordringer i Finnmark. Klimaprofilen er ment som et kunnskapsgrunnlag og hjelpemiddel for klimatilpasning. Klimaendringene i Finnmark vil særlig føre til behov for tilpasning til kraftig nedbør og økte problemer med overvann; havnivåstigning og stormflo, endringer i flomforhold og flomstørrelser; og skred (**Tabell 1**).

¹ <https://www.fn.no/Om-FN/Avtaler/Miljoe-og-klima/Parisavtalen>, <https://www.miljostatus.no/parisavtalen/>

² <https://www.fn.no/Om-FN/Avtaler/Miljoe-og-klima/Kyotoprotokollen>, <https://www.miljostatus.no/tema/klima/internasjonalklimapolitikk/kyotoprotokollen/>

ØKT SANNSYNLIGHET	
 Kraftig nedbør	Det er forventet at episoder med kraftig nedbør øker vesentlig både i intensitet og hyppighet. Dette vil også føre til mer overvann
 Regnflom	Det forventes flere og større regnflommer, og i små, bratte vassdrag som reagerer raskt på nedbør må man forvente en økning flomvannføringen
 Jord-, flom- og sæpeskred	Økt fare som følge av økte nedbørmengder
 Stormflo	Som følge av havnivåstigning forventes stormflonivået å øke
USIKKERT	
 Sterk vind	Trolig liten endring
 Steinsprang og steinskred	Hyppligere episoder med kraftig nedbør vil kunne øke hyppigheten av disse skredtypene, men hovedsaklig for mindre steinspranghendelser
 Fjellskred	Det er ikke forventet at klimaendringene vil gi vesentlig økt fare for fjellskred
MULIG ØKT SANNSYNLIGHET	
 Tørke	Til tross for mer nedbør, kan høyere temperaturer og økt fordampning gi noe økt fare for tørke om sommeren
 Snøskred	Med et varmere og våtere klima vil det oftere falle regn på snødekket underlag. Dette kan redusere faren for tørrsnøskred og øke faren for våtsnøskred i skredutsatte områder
 Isgang	Kortere isleggingssesong, noe mindre is i vårisgangene, vinterisganger i kystvassdrag
 Kvikkleireskred	Økt erosjon som følge av kraftig nedbør og økt flom i elver og bekker kan utløse flere kvikkleireskred
UENDRET ELLER MINDRE SANNSYNLIGHET	
 Snøsmelteflom	Snøsmelteflommene vil komme stadig tidligere på året og bli mindre mot slutten av århundret

Tabell 1. Sammendrag som viser forventede endringer i Finnmark fra 1971-2000 til 2071-2100 i klima, hydrologiske forhold og naturfarer som kan ha betydning for samfunnssikkerheten.

Status og mål for klimaarbeidet i Karasjok kommune

Karasjok kommune startet arbeidet med klima- og energiplan våren 2010. Av ulike årsaker ble planen ikke gjennomført. I kommunens planstrategi per 02.01.2016 ble det vedtatt oppstart av ny klima- og energiplan i 2017 og ferdigstilling i 2018. Etter dette har det blitt utarbeidet ny statistikk for klimautslipp, klimatilpasning har blitt mer aktuelt og det er kommet nye nasjonale mål innenfor klima og energi. Arbeidet med den nye klima- og energiplanen for Karasjok kommune starter i 2019.

I videre arbeid med ny klima- og energiplan skal planen utformes slik at den er lett å lese og enkel å forstå, og der målene er tydelig formulert. Tiltak vil bli beskrevet i egne handlingsplaner som deles inn etter temaene:

- ✓ Bygg
- ✓ Arealbruk
- ✓ Jordbruk
- ✓ Veitrafikk og annen transport
- ✓ Oppvarming og energieffektivisering
- ✓ Avfall og avløp
- ✓ Holdningsskapende arbeid for hvert enkelt tema nevnt ovenfor

Effekten av tiltakene bør være enkle å beregne og følge opp, slik at kommunens utvikling kan dokumenteres.

Miljødirektoratet har utarbeidet en klimastatistikk på kommunenivå, der statistikken er fordelt på ulike sektorer med nyeste tall fra 2017. Utslippene oppgis i CO₂-ekvivalenter. Statistikken for Karasjok kommune viser at de desidert to største utslippskildene er jordbruk (61,6 %) og veitrafikk (27,9 %), etterfulgt av annen mobil forbrenning (5,4 %), oppvarming (3,4 %) og avfall og avløp (1,7 %) (**Figur 2**). Med dette utgangspunktet blir det i klima- og energiplanen viktig å ha fokus på tiltak som reduserer slike utslipp innen landbruket og veitrafikken. **Figur 3** og **Figur 4** viser detaljer innen jordbruk og veitrafikk som fører til klimagassutslippene innenfor disse sektorene.

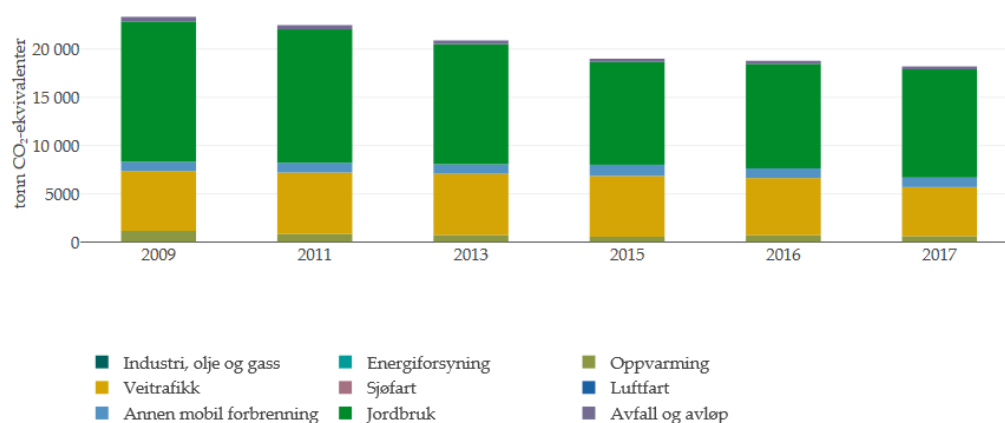
Karasjok	6,7	18 184
Antall innbyggere: 2 696 Areal: 5 453 km ²	Utslipp per innbygger i 2017 (tonn CO ₂ -ekvivalenter)	Utslipp i 2017 (tonn CO ₂ -ekvivalenter)

Oversikt

Sektorfordelte utslipp per år

Karasjok

Graf Tabell

Figur 2: Nøkkelinformasjon om klimagassutslipp i Karasjok kommune 2009-2017. Statistikken viser utslippene av klimagasser som oppstår innenfor kommunens grenser. Utslippstallene vises for årene 2009, 2011, 2013, 2015, 2016 og 2017. Tallene er fordelt på ulike utslippskilder og er oppgitt som CO₂-ekvivalenter. Kilde: Miljødirektoratet; <https://www.miljodirektoratet.no/tjenester/klimagassutslipp-kommuner/?area=415§or=-2>.

Utslipp fra jordbruk

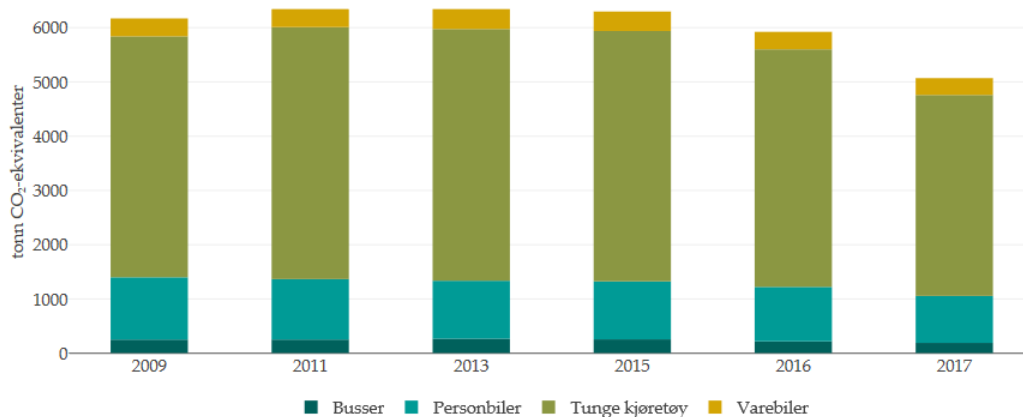
Graf Tabell

Figur 3: Klimagassutslipp fra jordbruk i Karasjok kommune i perioden 2009-2017. Utslippene er knyttet til biologiske prosesser i husdyrene, gjødsling og dyrkingsjord som fører til dannelse av metan og lystgass. Tallene er oppgitt som CO₂-ekvivalenter. Kilde: Miljødirektoratet; <https://www.miljodirektoratet.no/tjenester/klimagassutslipp-kommuner/?area=415§or=8>.

Utslipp fra veitrafikk

Graf Tabell

Figur 4: Klimagassutslipp fra veitrafikk i Karasjok kommune i perioden 2009-2017. Utslippene beregnes ved bruk av en ny modell i forhold til tidligere publisert kommunestatistikk (som fører til at en del kommuner får store endringer i utslippsnivå for tidsserien som følge av dette). Tallene er oppgitt som CO₂-ekvivalenter. Kilde: Miljødirektoratet; <https://www.miljodirektoratet.no/tjenester/klimagassutslipp-kommuner/?area=415§or=4>.

Gjennom arbeidet med klima- og energiplanen skal Karasjok kommune ta stilling til langsiktige utfordringer, mål og strategier for klima og miljø i kommunen, og utforme lokale løsninger for å oppfylle internasjonale, nasjonale og regionale mål. Planen må gi konkrete og målbare mål med handlingsplan som revideres hvert år.

For å redusere skader og overbelastning av miljøet som følge av lokal energibruk og klimapolitikk, skal klima- og energiplanen for Karasjok kommune inneholde:

- a) Informasjon om klimagassutslipp i kommunen fordelt på temaene nevnt tidligere. Alle kilder som innebærer direkte utslipp av klimagasser innenfor kommunens grenser, bør inkluderes.
- b) Informasjon om energisystem, energiforsyning og forbruk av energi innen kommunens grenser, herunder tilgang på miljøvennlige energiresurser.
- c) Framskrivning av utslippene i kommunen om det ikke gjennomføres nye tiltak, forventet etterspørsel etter energi og forventet ny energiproduksjon. Framskrivningsprosessen bør være minst ti år.
- d) Ambisiøse mål for utslippsreduksjoner.
- e) Ambisiøse mål for mer effektiv energibruk og miljøvennlig energiomlegging i kommunal bygningsmasse og i kommunen for øvrig.
- f) Tiltak og virkemidler for reduksjon av klimagassutslipp, mer effektiv energibruk og miljøvennlig energiomlegging. Tiltakene/virkemidlene bør i størst mulig grad være koblet til oppnåelse av de målene som er satt av kommunen.
- g) Utredning av virkemidler som tenkes benyttet for å nå målsettingene.
- h) Handlingsprogram med en tydelig ansvarsfordeling for oppfølging av klima- og energiplanen.
- i) Analyse av klimaendringenes påvirkning av kommunale bygg og anlegg for klimatilpasning.
- j) Handlingsplan for klimatilpasningen.

ORGANISERING OG PLANPROSESS

I henhold til kommunens planstrategi (per 02.01.2016) skal klima- og energiplanen for Karasjok kommune utformes som en kommunedelplan. Prosessreglene i plan- og bygningsloven § 11 må dermed følges.

Kommunen står som forslagsstiller, har planmyndighet og er ansvarlig for både utarbeiding og fastsettelse av planprogram.

Forslag til planprogrammet vil bli lagt ut til offentlig ettersyn senest samtidig med varsel om oppstart og kunngjøring av planarbeidet. Planprogrammet gjøres tilgjengelig gjennom elektroniske medier (slik som kommunens hjemmesider) og minst en avis, med minst seks ukers høringsfrist. Det samme vil være tilfelle når planen for denne er ferdig.

Det er vanligvis kommunestyret som fastsetter planprogrammet, men ifølge plan- og bygningsloven § 11-13 kan kommunestyret delegere denne myndigheten, jf. Kommuneloven § 8-3. I Karasjok kommune er det vedtatt at hovedutvalget for miljø, plan og samfunnsutvikling setter planprogrammet ut til høring etter plan- og bygningsloven § 11-12, og fastsettes av kommunestyret via formannskapet.

Medvirkning og organisering

Plan- og bygningsloven § 5-1 sier at forslagsstiller skal tilrettelegge for medvirkning. Kommunen har særskilt ansvar for å sikre at medvirkning er ivaretatt i planprosessen, enten planprosessen utføres av offentlige eller private aktører. Medvirkning innenfor arbeid med kommunedelplan skal sikres gjennom formelle krav i plan- og bygningsloven. I planarbeidet bør en også legge opp til andre former for medvirkning, men dette blir da prosesser der kommunen står friere til å velge fremgangsmåte.

Det praktiske arbeidet vil bli ledet av avdeling for plan, teknisk, miljøutvikling og næring i kommunen, samt andre involverte.

Det er opprettet arbeidsgrupper knyttet til ulike tema som skal innhente kunnskap som er relevante. Gruppene er i hovedsak sammensatt av representanter fra kommunen, men også eksterne involverte. Følgende fagområder og fagkompetanse blir representert:

- ✓ Overordnet organisasjon; rådmann med ledergruppen
- ✓ Samferdsel; vann, avløp og renovasjon, veitrafikk og annen transport
- ✓ Energieffektivisering; areal, bygg og anlegg
- ✓ Jordbruk og miljø

Fagfolk fra andre avdelinger vil bli tatt med ved behov.

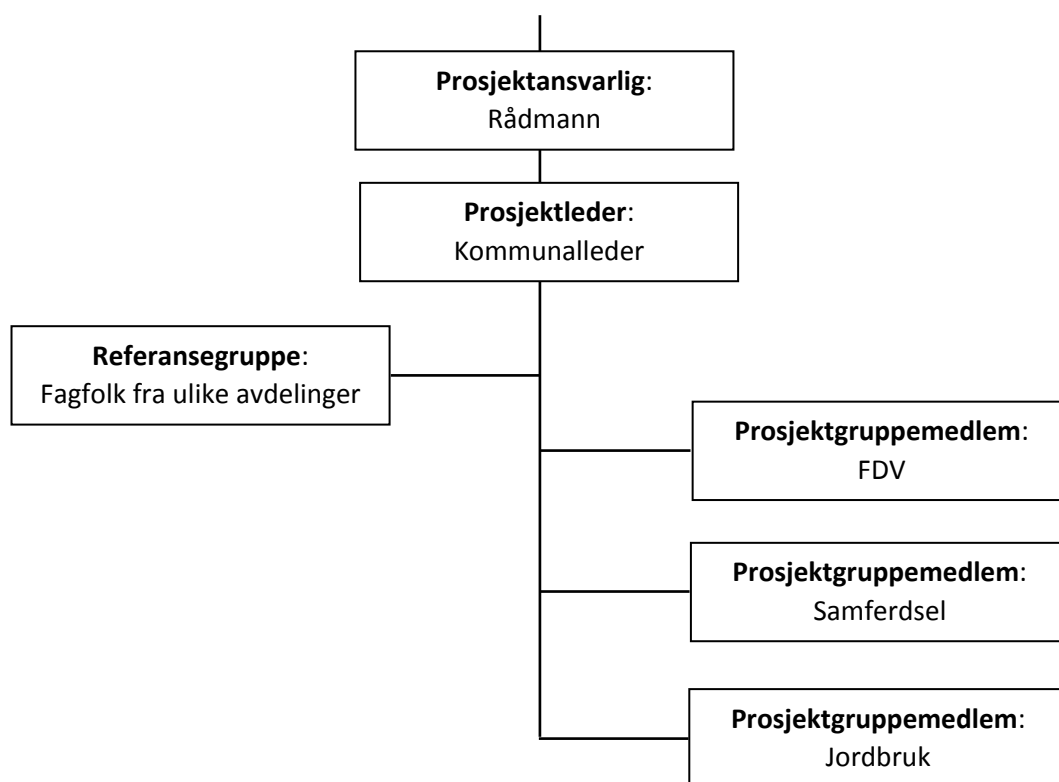
Karasjok kommune vil kunne bruke store deler av kunnskapsgrunnlaget fra medvirkningsprosessen i kommunedelplanen. Arbeidet må forankres i kommunens organisasjon. Arbeidsgruppene vil tilpasse felles kunnskapsmateriale til lokal plan, innhente mer kunnskap der det er nødvendig fra et lokalt perspektiv, og sikre lokale medvirkningsprosesser.

Prosjektet organiseres på følgende måte:

Oppdragsgiver	Iverksetter revidering. Godkjenner fremdrift og bruk av ressurser. Godkjenner planforutsetninger og plandokument. Godkjenner komplett kommuneplan.
Prosjektansvarlig	Oppdragsmottaker – ansvarlig for gjennomføring av prosjektet overfor oppdragsgiver. Godkjenner prosjektplan.
Prosjektleder	Operativ leder for gjennomføring av prosjektet. Rapporterer til prosjektansvarlig. Utarbeider plan. Koordinerer ressurser.
Referansegruppe	Diskusjonsgruppe for prosjektansvarlig/prosjektleder.
Prosjektgruppe	Prosjektleders arena for samordning/felles oppfølging av prosjektet.

Prosjektleder kan ved behov dra inn andre aktuelle ressurspersoner innen fagområder for å komplementere med nødvendig informasjon. De økonomiske kostnadene skal koordineres med prosjektansvarlig. Planutkastet sendes til høring av hovedutvalget for miljø, plan og samfunnsutvikling, formannskapet orienteres underveis om framdriften i planarbeidet og planprosessen, og endelig politisk behandling foregår i kommunestyret.

Oppdragsgiver:
Kommunestyret

Framdrift og gyldighet

Det legges opp til høring av planprogrammet og politisk behandling vår 2019. Det er et mål at klima- og energiplanen legges ut til høring vår/sommer 2021, med endelig vedtak høst 2021. Handlingsplan vil utarbeides i tett samarbeid med relevante kommunale virksomheter i sluttfasen av planarbeidet.

Planprosess	
20.05.2019	Vedtak om offentlig ettersyn av planprogram, Hovedutvalget
Mai 2019	Melding av oppstart av planarbeidet og utlegging av planprogram til høring
07.2019- 09.2019	Høringsperiode
07.11.2019	Vedtak av planprogram, Hovedutvalget, formannskapet og kommunestyret
11.2019- 05.2021	Utarbeide klima- og energiplan med handlingsplan, inkludert kunnskapsinnhenting
05.2021	Førstegangs politisk behandling av klima- og energiplan og vedtak, Hovedutvalget
05.2021	Vedtak om utlegging til høring
05.2021- 08.2021	Høringsperiode
09.2021- 10.2021	Revidering av klima- og energiplan, tilrettelegging til andregangs politisk behandling
11.2021	Klima- og energiplan med handlingsplan vedtas, Hovedutvalget, formannskapet, kommunestyret

UTTALELSER OG MERKNADER

Gjennom planarbeidet vil kommunen vurdere ulike tiltak som kan føre til reduksjon i utslipp av klimagasser, redusert energibruk og større andel fornybar energi. Det vil bli vurdert ulike alternativer for prioriteringen av mål og strategier.

Det legges opp til at forslag til planprogram blir politisk behandlet i løpet av mai 2019. Snarlig etter hovedutvalgets behandling legges forslag til planprogram ut til offentlig ettersyn. Alle berørte parter, og øvrige interessenter, har mulighet til å komme med uttalelser til planprogram og kommunedelplan. Når planprogrammet legges ut til offentlig ettersyn, er dette å regne som et varsel om oppstart av selve planarbeidet.

Gjennom det offentlige ettersynet kan en fremme uttalelser eller endringsforslag til planprogrammet, og en kan fremme uttalelser til den kommende kommunedelplanen. Uttalelser og innspill skal være skriftlig, enten i form av elektronisk post eller brev. Marker tydelig om uttalelsen gjelder forslag til planprogram eller den kommende kommunedelplanen.

Forslaget til planprogram vil være tilgjengelig på kommunens hjemmeside i perioden for det offentlige ettersyn; www.karasjok.kommune.no.